

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

نقش معلم و تربیت معلم در متحول ساختن تعلیم و تربیت با محوریت اندیشه های حضرت آیت الله خامنه ای

نقش معلم و تربیت معلم در متحول ساختن تعلیم و تربیت با محوریت اندیشه های حضرت آیت الله خامنه ای

رقیه طاوسی سیمکانی

دکترای تخصصی، دانشگاه فرهنگیان

Roghayeh.tavosi@gmail.com

سیده نیلوفر نبوی زاده

دانشجوی کارشناسی الهیات، دانشگاه فرهنگیان

چکیده:

هر سازمانی برای سازندگی و تحول نیاز به تحول در اجزا و ابعاد آن سازمان دارد، نظام تعلیم و تربیت نیز از این قاعده مستثنی نمی باشد، برای ایجاد تحول در نظام آموزشی نیاز به اصلاحات و تغییراتی در ابعاد مختلفی دارد که متخصصان و مسوولان هر مکتب بر اهمیت آن تاکید بسیار داشته اند. از آن جا که دین اسلام دین تفکر و تعمق می باشد تاکید بسیاری بر این امر مهم دارد و در این راستا رهبر انقلاب حضرت آیت الله خامنه ای هم در شرایط و مواقع مختلف بر تحول تعلیم و تربیت تاکید بسیاری داشته اند.

این مقاله باهدف بررسی نقش معلم و تربیت معلم در متحول ساختن تعلیم و تربیت با تکیه بر سخنان و اندیشه های حضرت آیت الله خامنه ای به ابعاد تحول در نظام تعلیم و تربیت پرداخته است.

در این مقاله ابعاد تحول در تعلیم و تربیت پرداخته است که از جمله میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

اصلاح ساختار و تشکیلات، استقرار نظام شایسته گزینی در انتصاب مدیران، وظیفه مهم معلمان در تعلیم و تربیت، تربیت جوانان به عنوان فتح الفتوح انقلاب اسلامی، صلاح متون درسی و برنامه های آموزشیدوری از حافظه محور، ارتقای منزلت اجتماعی معلمان اشاره کرد.

این پژوهش با روش کیفی وبا بررسی اسناد ومدارک موضوع فوق انجام شده است.

نتایج این پژوهش حاکی از آن است که: براساس تفکرات حضرت ایت اله خامنه ای برای ایجاد تفکر در نظام تعلیم و تربیت باید به نکات زیر توجه خاص نمود:

، توجه به زیرساختهای نظام، تاکید بر نظام شایسته سالار، توجه به نقش محوری دانشگاه وبخصوص دانشگاه فرهنگیان بعنوان مرجع اصلی تربیت معلمان در تراز جمهوری اسلامی برای ایجاد تحولات مثبت و حفظ حرمت انسانها ، توجه به شخصیت معلم ومتعلم و تربیت جوانان به عنوان فتح الفتوح انقلاب اسلامی.

واژگان کلیدی: تعلیم وتربیت، تحول ، آیت الله خامنه ای، شایسته گزینی،اصلاح ساختار ، دانشگاه فرهنگیان

مقدمه

"من مدرک دکترای علوم سیاسی دارم و سی سال کار سیاسی کرده ام، چند سال است دبیر کل سازمان ملل هستم، تا کنون شخصیتی به سیاست مداری و هوشمندی او ندیده ام". ((دکویار)) (دبیر کل اسبق سازمان ملل)) امروزه بر تمام اندیشمندان و صاحب نظران ثابت شده که تعلیم وتربیت پایه و اساس موفقیت و توسعه هر کشوری است و اصولاً بدون تعلیم وتربیت صحیح و اصولی، هیچ کوششی در جامعه به ثمر نخواهد نشست. بر همین مبنا، نظام آموزش وپرورش و یا به عبارت بهتر، نهاد تعلیم وتربیت یکی از محوری ترین و تعیین کننده ترین نهادهای اجتماعی در تحقق توسعه کشور به حساب می آید .

مهم ترین چالش آموزش و پرورش در هزاره سوم، سیاست تغییر و تحول است. تبدیل نظام آموزشی فعلی به آموزش و پرورش کارآمد، تاثیر گذار و موثر به همان اندازه که مهم است، بلکه ضرورت دارد یک تحول اجتماعی دامنه دار و در حقیقت تغییر در نگاه یک جامعه به آموزش و پرورش صورت گیرد.

تحول اساسی و بنیادی نیازمند برنامه ریزی، شناخت و آگاهی است و به همان نسبت پیچیده و لازمه آن تغییر در ساختار است که منظور تغییر استراتژی مورد استفاده در سیستم، ساخت تشکیلاتی، نوع تکنولوژی، سیستم اطلاعاتی و شیوه

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

تصمیم گیری و الگوی استفاده از منابع انسانی، کیفیت رفتار انسانی، کیفیت عملکرد یادگیری و محیط آن، سیر اطلاعات و نحوه ارتباطات در تصمیم گیری و همکاری در سیستم است.

همانطور که مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۲/۲/۵ در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی سیاستهای کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند.

اولین اقدام در این زمینه به منظور شکوفایی استعدادها و بروز خلاقیت ها و ابتکارات، باید از ساختار اجرایی بدنه این نهاد عظیم آغاز شود به گونه ای که این ساختار عریض و طویل به تدریج و گام و به گام از «تمرکز» به سوی «عدم تمرکز» نسبی پیش رود. این روند تا آن جا باید ادامه یابد که کم تصدی گری دولت و حاکمیت به حداقل کاهش یافته، فقط به سیاست گذاری و انجام امور ستادی و هماهنگی، سنجش گری (منظور فقط نظارت است) و پایش (monitoring)، تشویق و تنبیه دستگاه های زیرمجموعه بسنده کند.

این پژوهش با هدف بررسی نقش معلم و تربیت معلم در متحول ساختن نظام تعلیم و تربیت باتکیه بر سخنان رهبر معظم انقلاب حضرت آیت اله خامنه ای پرداخته است.

در ذیل این پژوهش به بررسی نقش معلمان در تربیت نسل جوان پرداخته شده است. از هدفهای دیگر این تحقیق تاکید بر نقش دانشگاه فرهنگیان در پرورش و تربیت معلمان متعهد و متخصص برای انجام کار تربیتی و آموزش دانش آموزان در تراز جمهوری اسلامی می باشد.

از هدفهای دیگر این پژوهش نگاهی بر تاثیر استخدام مدیران متعهد و تدوین مطالب اساسی و نوین و بروز بودن مطالب آموزشی می باشد.

لازم به ذکر است که نقش معلم و تربیت معلم با تاکید بر فرمایشات حضرت آیت الله خامنه ای به عنوان موثر ترین فرد در سیاست جهانی و نظام تربیتی جهان اسلام مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

از هدفهای دیگر این پژوهش بررسی مراحل تحول آموزش و پرورش می باشد که در سخنان مقام معظم رهبری نیز به کرات تکرار شده است.

این پژوهش از نوع کیفی و توصیفی و با بررسی اسناد و مدارک سخنرانی رهبر معظم انقلاب، به تفکیک مبانی تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت را مورد مذاقه قرار داده است.

"یک کشور اگر می خواهد به معنای واقعی بازسازی کند باید بیشترین تکیه و بیشترین نگاه و توجهش به انسان و نیروی انسانی باشد.

عظمت کار تعلیم و تربیت در آن حدی است که آمیخته ای از کار فکری و علمی و حضور در میدانهای اساسی زندگی... نقطه ای مطلوب این شغل شریف [معلمی] و این کار بزرگ است ۱۵/۰۲/۱۳۸۹ بیانات در دیدار جمعی از معلمان سراسر کشور)

مساله تعلیم و تربیت مساله مساله زندگی بخشیدن به یک انسان و یک مخاطب است، اسلام با این چشم نگاه می کند. (۱۳۷۵/۱۲/۲۰ در جمع زنان خوزستان)

تحول یک کلمه است، لکن در پشت این وجود لفظی، در پشت این کلمه یک دنیا کار نهفته است. اولاً این کارها چیست؛ ثانیاً با چه هدفی این کارها قرار است انجام بگیرد؛ ثالثاً چگونه باید این کارها انجام بگیرد. پاسخ به این سه تا سؤال، یک عمر کار است. ما همه ی اینها را در زیر کلمه ی تحول قرار میدهم و میگوئیم: تحول. خوب، اصل اینکه شما به فکر تحول افتاده اید و میخواهید یک دگرگون سازی عمیق در کار آموزش و پرورش کشور انجام بدهید (بیانات در دیدار مسئولان آموزش و پرورش سراسر کشور ۱۳۸۶/۵/۲).

خاستگاه زمانی تحولات در آموزش و پرورش

خاستگاه زمانی تحولات در آموزش و پرورش به دو رویداد مهم تاریخی بر می گردد: یکی زنگ خطر بحران جهانی در فرانسه در سال ۱۹۶۸، که برخاسته از نهضت فکری ریشه داری بود که نظام آموزشی موجود را زیر سؤال برد. این رخداد که به «رویداد ماه مه» معروف است، برخاسته از دانشگاه ها، دبیرستان ها و به طور کلی اشتغال های فکری فردی

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

و اجتماعی تمامی افرادی بود که به نحوی وابسته به آموزش و پرورش بودند، یا نظام آموزشی آن زمان سرنوشت ناخرسندی برای آنها رقم زده بود.

این نهضت و شورش در واقع عصیانی بود که نسل جوان فرانسه بر علیه نظام آموزشی بر پا کرد. نارضایتی عمده از آنجا سرچشمه می گرفت که استادان دانشگاه در سال ۱۹۵۹ پیشنهادهای مختلفی برای تغییر نظام آموزشی به وزیران آموزش و پرورش داده بودند، اما مورد تصویب قرار نگرفته بود. به دنبال آن دانش آموزان جزوه ای با عنوان «دانش - آموزان دبیرستانی حرفی برای گفتن ندارند» منتشر کردند و مصرانه خواستار مشارکت در تصمیم گیری ها، برنامه ریزی - ها و فعالیت های اداره مدرسه شدند. دولت فرانسه که تهدید به سقوط شده بود، پس از برقراری نظم و قانون، اعتراف کرد که تمرکز در آموزش و پرورش سدی در برابر پیشرفت شده و لذا بدون توجه به نیازهای موجود و رقابت های بین المللی به راه خود ادامه می دهد. وی سپس قوانین جدیدی را برای اصلاح آموزش و پرورش وضع کرد (رؤوف، ۱۳۷۹: ۷۳).

دومین رویداد، اجلاس کمیسیون ملی آمریکا برای اعتلای آموزش و پرورش بود که در سال ۱۹۸۱ برگزار و منجر به گزارش تکان دهنده ای گردید که در سال ۱۹۸۳ با عنوان «ملتی در معرض خطر» انتشار یافت. گزارش مزبور پس از بیان بررسی ها و اعلام نشانه های خطر، به مسئولان آموزش و پرورش کشور هشدار داده و آنها را موظف می کرد که برای رفع نارسایی ها به چاره جویی بپردازند.

"آموزش و پرورش بعد از دهه ۶۰ میلادی گسترش بی سابقه ای پیدا کرده به طوری که طی ۱۵ سال تعداد دانش آموزان جهان بیش از ۷۰ درصد، تعداد معلمان بیش از ۱۰۰ درصد و تعداد بزرگسالانی که می توانستند بخوانند و بنویسند بیش از ۳۰ درصد افزایش یافته است" (یونسکو، ۱۹۸۴).

در دهه آخر قرن بیستم، جهانیان دریافتند که آموزش و پرورش نمی تواند و نباید از واقعیت های زندگی دور بماند. این موضوع ورد زبان ها شد و سرانجام نظام آموزشی تازه ای را پی ریخت و معلم را در پایه و شالوده خود قرار داد. از آن به بعد در گیرودار دگرگونی های محتوایی برنامه ها و نوآوری های آموزشی نقش معلم عمده ترین موضوعی بود که بیشترین توجه را به خود جلب می کرد.

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

به دنبال این موضوع در نوامبر ۱۹۸۰ یک گروه بین‌المللی متشکل از شخصیت‌های علمی، آموزشی و فرهنگی ۲۰ کشور از جمله دانمارک، چین، مجارستان، شوروی سابق، مکزیک، تایلند، فرانسه، یوگسلاوی، هند، برزیل، آمریکا و... به‌عنوان مشاور دبیرخانه یونسکو در پاریس گردهم آمدند و موضوعات اساسی آموزشی را مورد بررسی قرار دادند. پس از آن دومین گردهمایی بین‌المللی تفکر درباره آینده آموزش و پرورش در دسامبر ۱۹۸۱ در پاریس تشکیل شد و به جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از کوشش‌های به‌عمل آمده پرداخت.

نتایج دومین گردهمایی بین‌المللی تفکر درباره آینده آموزش و پرورش دسامبر ۱۹۸۱ پاریس، عبارت بودند از:

- ۱- اهمیت دادن به نقش معلم و طولانی کردن مدت کارآموزی و بازآموزی تربیت معلم؛
 - ۲- گسترش کمی و کیفی تربیت معلم متناسب با رشد و گسترش آموزش و پرورش؛
 - ۳- تحول در برنامه‌های آموزشی، محتوای کتاب‌های درسی و اضافه شدن منابع دانش و اطلاعات از قبیل: روزنامه‌ها، کتابخانه‌ها، موزه‌ها، فیلم، برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی، تئاتر، رایانه و میکرو الکترونیک و...».
- (یونسکو، ۱۹۸۴)

همه اقدامات به عمل آمده سبب پیوند آشکارتر و ضروری‌تر آموزش و پرورش با جامعه، اقتصاد، علم و فناوری، فرهنگ، و نیز با دنیای خارج از مرزها، گردید تا با جهت‌گیری صحیح به سوی استعداد‌های فردی سازگاری‌های بیشتری پیدا کند. در نتیجه در برنامه‌های آموزش علوم، در کشورهای پیشرفته تا دگرگونی‌های علمی بیشتری توصیف و به کار گرفته شدند

منظرگاه تحول نظام تعلیم و تربیت و نقش معلم از دیدگاه حضرت آیت اله خامنه ای:

هر سازمانی برای سازندگی و تحول نیاز به تحول در اجزا و ابعاد آن سازمان دارد، نظام تعلیم و تربیت نیز از این قاعده مستثنی نمی‌باشد، برای ایجاد تحول در نظام آموزشی نیاز به اصلاحات و تغییراتی در ابعاد مختلفی دارد که به تفکیک ارائه می‌گردد.

اصلاح ساختار و تشکیلات

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

برای ایجاد تحول و تأثیر گذاری در سیستم آموزش و پرورش ابتدا باید تحول سازمانی را به مانند یک استراتژی و هدف بلندمدت در نظر گرفت و رفتار و عملکرد در آن به گونه ای تغییر کند که در صورت مثبت بودن به تغییر کلی در شخصیت، هویت و عملکرد سیستم منجر شود که در غیر این صورت باریکه آبی است که مسیرش را خود باز می کند و بدون هدف خواهد بود.

"دستگاه آموزش و پرورش احتیاج به نوسازی دارد؛ شماها هم شعار دادید، گفتید که باید اصلاح شود. بله، حتماً احتیاج دارد به نوسازی؛ چون، هم فرسوده است، هم آن روزی هم که تازه به وجود آمد دارای عیوبی بود. در آموزش و پرورش ما همان روزی هم که تازه بود و این جور فرسوده و کهنه و زمان گذشته و آسیب دیده نشده بود، عیوب اساسی ای وجود داشت که همان عیوب هم تا امروز باقی مانده. وسیله ای این تحول، در درجه ی اول عبارت است از «سند تحول»؛ این سند تحول آماده است. وزیر محترم اشاره کردند به تلاشهایی که دارند انجام میدهند برای این کار؛ به نظر من این تلاشها جزو واجب ترین کارها است. آن طور که به من گزارش شده است، تاکنون کمتر از ده درصد از امکان تحقق این سند و از محتوای این سند، تحقق پیدا کرده؛ درحالی که چند سالی میگذرد از تصویب این سند. خیلی کم کار شده در این زمینه؛ باید کار بشود. سند یک نوشته ی روی کاغذ است؛ باید تحقق عملی پیدا کند.

رهبر معظم انقلاب در بند اول سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش عنوان کردند که:

تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه ی تعلیم و تربیت اسلامی در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعدادهای فطری و ارتقاء کیفی در حوزه های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش آموزان با تأکید بر ریشه کن کردن بی سوادی و تربیت انسان های مؤمن، پرهیزکار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلندهمت، امیدوار، خیرخواه، بانشاط، حقیقت جو، آزادمنش، مسئولیت پذیر، قانون گرا، عدالت خواه، خردورز، خلاق، وطن دوست، ظلم ستیز، جمع گرا، خودباور و ایثارگر تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه ی تعلیم و تربیت اسلامی در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعدادهای فطری و ارتقاء کیفی در حوزه های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش آموزان با تأکید بر ریشه کن کردن بی سوادی و تربیت انسان های مؤمن، پرهیزکار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلندهمت، امیدوار، خیرخواه، بانشاط، حقیقت جو، آزادمنش، مسئولیت پذیر،

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

قانون گرا، عدالت خواه، خردورز، خلاق، وطن دوست، ظلم ستیز، جمع گرا، خودباور و ایثارگر (بیانات در تاریخ ۱۳۹۲/۲/۵)

استقرار نظام شایسته‌گزینی در انتصاب مدیران

با تاکید بر این نکته که تنها مدیرانی قادر به پیش بردن روند اصلاح و تحول در آموزش و پرورش هستند که قلباً بر آموزه‌های علمی به عنوان پیش شرط لزوم اصلاح و تحول در امور اجرایی این نهاد بزرگ را باور داشته باشند و بتوانند در مدت زمانی معین نتایج اقدامات خود را برای مدیران بالاتر گزارش دهند. البته تاکید بر تفکر اصلاح طلبی در ساختار مدیریت اجرایی، هیچ ربطی به مواضع سیاسی برخی به جریان‌های فکری ندارد.

"تغییر هم باید متکی به اصول باشد. همین نگاه دوباره و نوسازی و بازسازی هم بایستی ناظر به اصول باشد؛ برگرفته و برخاسته‌ی از اصول اسلامی باشد. مثلاً فرض بفرمائید شایسته‌سالاری. احساس بشود که شایسته‌سالاری، به این شکل، بهتر تحقق پیدا میکند؛ یا عدالت، به این شکل، بهتر تحقق پیدا میکند.

این اصل شایسته‌سالاری باید رعایت شود. شایسته‌گزینی؛ گزینش باید بر طبق معیارها و صلاحیتها باشد، نه بر طبق امیال و چیزهای شخصی. این در اسلام خودش یک اصل است. تمام این تغییرها و تبدیلهائی که در اسلام وجود دارد، بر اساس این است." (بیانات در دیدار دانشجویان کرمانشاه: ۱۳۹۰/۷/۲۵).

جامعه احتیاج دارد به انسانهای مؤمن، پرانگیزه، صبور، امیدوار، خوشبین، علاقه‌مند به منافع عمومی، علاقه‌مند به رسیدن به قله‌های کمال شخصی و جمعی، انسانهای بابتکار، متفکر، اهل تحقیق، اهل پیشروی. این را کی به وجود خواهد آورد؟ اینجاست که نقش معلم روشن میشود. دستگاه تعلیم و تربیت، یک چنین دستگاه حساس و مهمی است ۱۳۸۹/۰۲/۱۵ بیانات در دیدار جمعی از معلمان سراسر کشور).

رهبر معظم انقلاب اسلامی با توجه به به‌سازی و اعلای منابع آموزش و پرورش به عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور و بهبود مدیریت منابع انسانی به موارد زیر تاکید کردند:

- ۱- ارتقاء کیفیت نظام تربیت معلم و افزایش مستمر شایستگی‌ها و توانمندی‌های علمی، حرفه‌ای و تربیتی فرهنگیان و روزآمد ساختن برنامه‌های درسی مراکز و دانشگاه‌های تربیت معلم و شیوه‌های یاددهی و یادگیری برای پرورش

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

- معلمان با انگیزه، کارآمد، متدین، خلاق و اثربخش.
- ۲- بازنگری در شیوه های جذب، تربیت، نگهداشت و به کارگیری بهینه ی نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش و بسترسازی برای جذب معلمان کارآمد و دارای شایستگی های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی بعد از گذراندن دوره ی
- ۳- اعتلای منزلت اجتماعی معلمان و افزایش انگیزه ی آنان برای خدمت مطلوب با اقدامات فرهنگی و تبلیغی و خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی فرهنگیان.
- ۴- توسعه ی مهارت حرفه ای و توانمندی های علمی و تربیتی معلمان با ارتقاء کیفی آموزش های ضمن خدمت و برنامه ریزی برای روزآمد کردن اطلاعات تخصصی و تحصیلات تکمیلی معلمان متناسب با نیاز آموزش و پرورش
- ۵- استقرار نظام ارزیابی و سنجش صلاحیت های عمومی، تخصصی و حرفه ای معلمان مبتنی بر شاخص های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و تربیتی برای ارتقاء.
- ۶- توسعه ی مشارکت معلمان در فرآیند بهسازی برنامه های آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی
- ۷- استقرار نظام پرداخت ها بر اساس تخصص، شایستگی ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه بندی حرفه ای معلمان (بیانات در تاریخ ۱۳۹۲/۲/۵).

وظیفه مهم معلمان در تعلیم و تربیت

عالم باید علم خود را به دیگران بیاموزد، زیرا علم رزقی است که خداوند بدو عطا کرده و از او انفاق آن را خواسته است. از میان تمامی عوامل آموزشی و تربیتی، نقش معلم به عنوان مهمترین عامل نظام تعلیم و تربیت، جایگاه و اهمیت بسزایی دارد. معلم در رشد و پرورش دانش آموزان، نقش بسیار مهمی را ایفا می کند. تمامی فعالیت های معلم، مانند شناخت فرآیند رشد کودک و نوجوانان، شیوه های تدریس و علاقه مندی به رشته تدریس خود، از عواملی هستند که در آموزش و پرورش دانش آموزان، دخالت زیادی دارند. رهبر انقلاب می فرماید "شما معلمان از این مسئله غفلت نکنید که تربیت کردن هم جزو کار شماست؛ و چه بهتر که با نفوذ معلمی؛ با تأثیر روحی معلم بر متعلم استفاده کنید و یک نقطه ی روشن و نورانی ای در قلب دانش آموز باقی بگذارید" (۱۳۸۷/۰۲/۱۲ بیانات در دیدار معلمان استان فارس).

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

"معلم به معنای تعلیم‌دهندگی، ارزش بسیار بزرگی است زیرا خداوند به استناد آیات قرآن، تعلیم‌دهنده است و پیامبر و همه حکما، علما، دانشمندان و شخصیت‌های برجسته نظیر استاد شهید مطهری نیز دارای این ارزش بسیار والای معلمی هستند.

در کاربرد دوم که منطبق با کار آموزش و پرورش است، علاوه تعلیم‌دهندگی، ارزش بالاتری نیز وجود دارد زیرا مخاطب این تعلیم در بهترین سنین تأثیرپذیری و تربیت‌پذیری هستند و تعلیم آنها، تأثیرگذاری بسیار بیشتری از تعلیم دیگر قشرها دارد.

ایشان با اشاره به هدف بلند مدتِ ایجاد تمدن نوین و شکوفای اسلامی گفتند: منابع انسانی، زیرساخت هر تمدنی به شمار می‌رود و برپاکنندگان تمدن نوین اسلامی نسلی هستند که اکنون در اختیار معلمان قرار دارند، بنابراین اهمیت و ارزش کار معلمی را باید از این زاویه درک کرد.."(بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با جمعی از معلمان و فرهنگیان ۱۴۰۱/۰۲/۲۸).

با وجود انتظارات زیادی که از وزارت آموزش و پرورش برای عمل به وظایفش وجود دارد، منتظر تحقق آن توقعات نمانند و با ابتکارهای شخصی و روحیه خیرخواهی و دلسوزی خود، برنامه‌های تربیتی دانش‌آموزان و کارهای بزرگ را پیش ببرند.(همان).

کار معلم، انتقال اندوخته‌های علمی و میراث علمی بشر به نسل بعد است. بایستی اینها را با امانت تمام، با توانایی و مهارت تمام به نسل بعد منتقل کند و آماده کند مخاطبان خودش را، شاگردان خودش را برای اینکه اهل فکر بار بیایند و بر این اندوخته‌ها بیفزایند؛ این جزو کارهای مهم معلم است؛ این مسئولیت سنگینی است و احساس مسئولیت زیادی نیاز دارد؛ باید دغدغه‌ی معلم این باشد. همچنین معلمین توجه داشته باشند و این هم یکی از مسئولیتهای مهم معلمین است که باید از فکر مخاطب خودشان -دانشجو و دانش‌آموز و جوان و طلبه و غیره- صیانت کنند؛ همچنان که شهید مطهری این کار را می‌کرد.(۱۲/۰۲/۱۴۰۰ سخنرانی تلویزیونی خطاب به ملت ایران)

تربیت جوانان به عنوان فتح الفتوح انقلاب اسلامی

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

استعمارگران می کوشند تا در هر کشور به سرچشمه های اصلی تعلیم و تربیت آن کشور تسلط پیداکنند و باصطلاح می کوشند تا آب را از سرچشمه گل آلود کنند. آنان سعی می کنند با تاسیس دبستانها، دبیرستانها، دانشگاهها و مراکز تربیت معلم، نسلی تربیت کنند تا آنطور فکر کند که استعمارگران می خواهند و در نتیجه آن طور عمل کند که منافع استعمارگران تامین شود. استعمار فرهنگی سخت ترین نوع استعمار و شدیدترین نوع وابستگی است و پایه های استعمار نو بر استعمار فرهنگی استوار می شود. استعمارگران فرهنگ و تعلیم و تربیت را در هر کشور به دست می گیرند تا نسل جوان را فاسد و تباه سازند. رهبر انقلاب در این باره می فرماید "امام بزرگوار ما در یک حادثهی مهم جنگی - که خیلی از شماها آن وقت شاید متولد هم نشده بودید - در قضیه ی یکی از عملیات که پیروزی ای به دست رزمندگان آمده بود، یک پیامی دادند. در آن پیام این نکته وجود داشت که فتح الفتوح انقلاب اسلامی، تربیت این جوانهاست. همه توقع داشتند که امام بگوید این پیروزی ای که شما به دست آوردید، فتح الفتوح است؛ از آن پیروزی ستایش کند؛ امام نه، از رزمندگان تشکر کردند. اما گفتند فتح الفتوح انقلاب ما تربیت این جوانهاست؛ که در آن شرایط دشواری که همه ی دنیا در مقابل ما با چهره ی دژم و سلاح آماده ی شلیک ایستاده بودند، اینها توانستند یک چنین پیروزی بزرگی را به دست آورند؛ پیشرفت واقعی این است که جوانهای ما، نخبگان ما نسبت به آینده احساس مسئولیت کنند؛ برای خودشان دیدگاه تعریف کنند؛ برای کشور آینده ای را تصویر کنند و مجسم کنند و احساس کنند و این احساس را اظهار کنند؛ که آماده اند برای رسیدن به این آینده، تلاش کنند". (بیانات در دیدار شرکت کنندگان در ششمین همایش ملی نخبگان جوان، ۹۱/۷/۱۲).

"همت شما باید این باشد که در آموزش و پرورش کسانی را تربیت کنید که اینها به حد لازمی از فرزاندگی و دانائی و معلومات دست پیدا کنند که در هر جایی که انسانی مشغول کار هست، از این حد از دانش و فرزاندگی برخوردار باشد. (۱۳۸۷/۰۲/۱۲ بیانات در دیدار معلمان استان فارس).

در دیدار معلمان کرمان با ایشان باتاکید بر ایجاد هویت ملی و مذهبی در جوانان بیان کردند:

"باید جوان را به هویت ملی و باورهای ملی خودش پایبند کرد؛ طوری که افتخار کند که ایرانی است و افتخار هم دارد." (۱۳۸۵/۰۷/۱۳ بیانات در دیدار اساتید و اعضای هیأت علمی دانشگاهها)

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

آموزش و پرورش [باید] بتواند نسلی تربیت بکند با ایمان؛ اصلش ایمان است... باوفا، مسئولیت پذیر، دارای اعتماد به نفس، دارای ابتکار، راست گو، شجاع، نسل باحیا، با فکر، اهل فکر کردن، اهل به کار گرفتن اندیشه، عاشق کشور، عاشق نظام، عاشق مردم، [نسلی که] کشورش را دوست بدارد، مصالح کشورش را مصالح شخص خودش بداند، از آنها دفاع کند؛ یک چنین نسلی باید پرورش پیدا کند؛ یک نسل محکم، قوی، عازم، جازم، بابتکار، پیشرو، فعال؛ این جور نسلی [لازم است]؛ این کار آموزش و پرورش [است]. (دیدار معلمان و فرهنگیان در تاریخ ۱۷/۰۲/۱۳۹۶ و دیدار با دانشجویان، معلمان و اساتید دانشگاه فرهنگیان در تاریخ ۱۹/۰۲/۱۳۹۷)

آموزش و پرورش [باید] بتواند نسلی تربیت بکند با ایمان؛ اصلش ایمان است... باوفا، مسئولیت پذیر، دارای اعتماد به نفس، دارای ابتکار، راست گو، شجاع، نسل باحیا، با فکر، اهل فکر کردن، اهل به کار گرفتن اندیشه، عاشق کشور، عاشق نظام، عاشق مردم، [نسلی که] کشورش را دوست بدارد، مصالح کشورش را مصالح شخص خودش بداند، از آنها دفاع کند؛ یک چنین نسلی باید پرورش پیدا کند؛ یک نسل محکم، قوی، عازم، جازم، بابتکار، پیشرو، فعال؛ این جور نسلی [لازم است]؛ این کار آموزش و پرورش [است]. (همان)

-اصلاح متون درسی و برنامه های آموزشی

. محتوای کتاب های درسی و کمک درسی، روش ها و ابزارهای تدریس، نقش فناوری های نوین آموزشی در تولید و نشر و توزیع منابع آموزشی افق فرایند یاددهی - یادگیری را ترسیم می کند و چه خوب است محتوا و برنامه های آموزشی و پرورشی معطوف به چهار ستون یادگیری، یعنی یادگیری برای دانستن، یادگیری برای عمل کردن، یادگیری برای زیستن و یادگیری برای همزیستی مسالمت آمیز با دیگران شود و نظام آموزشی ما از یادگیری برای دانستن به مراحل بالاتر هم برود.

همچنین متون درسی و محتوای کتاب های درسی باید متناسب با روند اصلاحات تغییر یابد، از نظر علمی و اجتماعی به روز و متناسب با علوم جدید شود و بتواند جوابگوی نیازها و اقتضائات جدید دنیا و نسل امروز باشد. حجم مطالب نیز باید به حداقل کاهش یابد تا دانش آموز غیر از درس خواندن، فرصت فکر کردن نیز داشته باشد.

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

رهبر انقلاب اسلامی همواره به تحصیل دانش آموزان اهمیت زیادی داده است. اولین صحبت های مقام معظم رهبری درباره تحصیلات دانش آموزان به سال ۱۳۷۹ برمی گردد که او با جمعی از طلاب حوزه علمیه قم دیداری داشت که در آن خواستار برنامه ریزی آن ها برای تحول در نظام درسی و کتاب های درسی مراکز آموزشی بزرگ کشور به خصوص آموزش و پرورش شده بود.

در ادامه و در سال ۱۳۹۳ رهبر انقلاب با جمعی از معلمان و فرهنگیان دیداری داشت که در آن از تقلید نظام آموزش و پرورش ایران از نظام های آموزش و پرورش غربی سخن گفته شده بود و بیان شد که باید در این سیستم چه از لحاظ قالب و چه از لحاظ محتوا تغییراتی رخ دهد.

همچنین در سال ۱۳۹۷ هم رهبر انقلاب در یک گفت و گوی تلویزیونی اظهار داشته بود که محتوای آموزشی کتاب های دانش آموزان باید مبتنی بر موضوع تحول آموزش و پرورش که قبل تر رهبر جمهوری اسلامی ایران به آن تاکید کرده بود، تدوین شوند.

هم چنین رهبر معظم انقلاب درخصوص ایجاد تحول در نظام برنامه ریزی آموزشی و درسی عنوان کردند که:

۱- روزآمد ساختن محتوای تعلیم و تربیت و تدوین برنامه درس ملی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و متناسب با نیازهای کشور و انطباق محتوی با پیشرفت های علمی و فناوری و اهتمام به تقویت فرهنگ و هویت اسلامی ایرانی.

۲ - توسعه فرهنگ تفکر ، تحقیق ، خلاقیت و نوآوری و بهره گیری از روش های یاددهی و یادگیری متنوع و مطلوب و ایجاد تفکر منطقی و منسجم برای تحلیل و بررسی موضوع.

۳ تبیین اندیشه دینی - سیاسی امام خمینی (ره) ، مبانی جمهوری اسلامی و ولایت فقیه و اصول ثابت قانون اساسی در مقاطع مختلف تحصیلی

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

- ۴ توسعه فرهنگ و معارف اسلامی و یادگیری قرآن (روخوانی ، روان خوانی و مفاهیم) و تقویت انس دانش آموزان با قرآن و سیره پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت (علیهم السلام) و گسترش فرهنگ اقامه نماز
- ۵ تحول بنیادین شیوه های ارزشیابی دانش آموزان برای شناسایی نقاط قوت و ضعف و پرورش استعدادها و خلاقیت دانش آموزان
- ۶ رعایت رویکرد فرهنگی و تربیتی در برنامه ریزی های آموزشی و درسی
- ۷ -تقویت آداب و مهارت های زندگی و توانایی حل مسائل و عمل به آموخته ها برای بهبود زندگی فردی و اجتماعی دانش آموزان
- ۸ تقویت آموزش های فنی و حرفه ای.

دوری از حافظه محوری

حافظه محوری بزرگ ترین آسیب در حوزه «آموزش» دانش آموزان است، شیوه آموزش مبتنی بر حافظه مطالب درسی و دردآورتر اینکه پاسخ سؤال باید عین عبارت کتاب درسی به عنوان متن «کتاب مقدس» باشد؛ سبب شده است تا دانش آموزان از تفکر انتقادی نسبت به مسائل آموزشی فاصله معناداری بگیرد. این در حالی است که معلمان باید در دانش آموزان زمینه فهمیدن و اندیشیدن را مهیا کنند تا دانش آموزان به عنوان آینده سازان این کشور نقاد، پرسشگر و مدیر تربیت شوند.

"این خوب است. انسان یک چیزهایی را ممکن است درست نفهمد، لکن این محفوظات برای فعالیت ذهن زمینه درست میکند. محفوظات خوب است؛ اما حفظ محوری بد است که محور تلاش، عبارت باشد از حفظ. محور تلاش باید عبارت باشد از فکر، ولو با حفظ هم همراه باشد. خوب، این یک عیب بزرگی است؛ این باید اصلاح شود.

(بیانات در دیدار معلمان استان فارس ۱۳۸۷/۰۲/۱۲).

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

اگر تعلیم را یک معنای وسیعی بگیریم، این سه عرصه را شامل میشود: یاد دادن دانش، کار دوّم که از این مهم تر است، یاد دادن تفکر است. سوّم، رفتار و اخلاق؛ آموزش رفتاری، آموزش اخلاقی

(بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور ۱۳۹۳/۰۲/۱۷)

ارتقای منزلت اجتماعی معلمان

شورای عالی آموزش و پرورش در جایگاه سیاست گذاری، تصمیم سازی و اتخاذ راهبردهای کلان در حوزه تعلیم و تربیت است؛ به عبارت دیگر این نهاد هماهنگ کننده راهبردی برنامه های آموزش و پرورش و قوه مقننه آموزش و پرورش است. آموزش و پرورش امروز هم نیاز به تحول و تغییر دارد و نیازمند تدبیر و تأمل در تصمیمات و اجراست، تکثر و تنوع در برنامه ها و مأموریت هاست، هم گرایی، حفظ گذشته و پیشینه ها و هویت های آموزشی و پرورشی و نوگرایی و نواندیشی و حرکت به سوی آینده است.

"منزلت معلمی فقط این نیست که یکی را تکریم و احترام کنند و دستش را ببوسند؛ منزلت معلمی یعنی تأثیر گذاری در روند تاریخی و مرزبندی فرهنگی یک ملت. اگر جامعه ی معلمان بتواند این کار را انجام دهد، منزلت معلمی حفظ شده. (۱۳۸۷/۰۲/۱۲).

شما معلمان میتوانید معلم دین و معلم اخلاق و پرورش دهنده ی اخلاق در دانش آموز خودتان باشید. از این مسئله غفلت نکنید که تربیت کردن هم جزو کار شماست؛ و چه بهتر که با نفوذ معلمی، با تأثیر روحی معلم بر متعلم یک نقطه ی روشن و نورانی ای در قلب دانش آموز باقی بگذارید. ۱۳۸۷/۰۲/۱۲

- در مورد معلّم، اهمّیت او اینجا است که همهی جامعه ی تحصیل کرده ی کشور مدیون قشر معلّمند این چیز خیلی مهمّی است. شما هر انسان فرزانه، آگاه، عالم، تحصیل کرده و باسواد را که پیدا کنید، مدیون معلّم است قشر معلّم ی چنین جایگاهی دارد. همه این را قبول دارند که قدرت و قوّت و اعتبار و آبروی یک کشور، بیش از همه چیز به نیروی انسانی آن کشور است. درست است؟ این را همه قبول داریم. خب نیروی انسانی را چه کسی درست میکند؟ نیروی انسانی را چه کسی نقد میکند؟ چه کسی فعلیت میبخشد؟ معلّم. ببینید، اینها ارزشها و نشانه های واقعی ارزش معلّم است.

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

(بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان ۱۷/۰۲/۱۳۹۶)

- لزوم جدی گرفتن دانشگاه فرهنگیان به عنوان مرجع تربیت معلم و ایجاد تغییر و تحول در ساختار تعلیم و تربیت.

یکی نکته‌ی دیگری که در ذیل آن تمجید و تکریم از معلّم باید عرض کرد، این [است] که معلّمین، خودشان را برای این مسئولیت بزرگ آماده کنند. خب، معلّم خود را به چه وسیله آماده کند؟ با وسایلی که دستگاه کشور در اختیار او میگذارد. لذا من الان اینجا تأکید میکنم، دانشگاه فرهنگیان را مسئولین جدّی بگیرند دانشگاه فرهنگیان را - که تولید کننده‌ی معلّم است - جدّی بگیرند هر چه میتوانند برای این سرمایه گذاری کنند به یک لحاظ، اهمّیت این دانشگاه از همه‌ی دانشگاههای دیگر بیشتر است.....البته اینجا من اطلاع پیدا کردم که در آینده‌ای نه چندان دوری یک تعداد خیلی زیادی معلّم - حالا من رقم نگویم - بازنشسته خواهند شد و نیاز به معلّم وجود خواهد داشت این از جمله نیازهای نزدیک آینده‌ی آموزش و پرورش است. خب چه کار کنیم؟ فرض بفرمایید ظرفیت دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه شهید رجائی هم جواب نمیدهد. چه کار کنیم؟ راه را باز کنیم و همینطور بی حساب و کتاب افراد را وارد آموزش و پرورش کنیم؟ نه، باید فکر کرد. اولاً در درجه‌ی اوّل ظرفیتهای این دانشگاههای معلّم پرور را باید تا آنجایی که ممکن است افزایش داد، این از همه مقدّم است اگر این هم جواب ندهد باید ضابطه گذاشت مراکز اصلی بنشینند، ضابطه بگذارند برای [جذب] معلّم.

(بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان ۱۷/۰۲/۱۳۹۶)

(می‌شود این موضوع رو در زمره اهمیت تربیت معلم و آموزش شخص معلم در متحول ساختن تعلیم و تربیت قرار داد.)

. امروز همه باید احساس تکریم به معلمان را، در فضای فرهنگی جامعه و در ذهن مردم بیش از پیش تشدید کنند؛ چون تکریم نسبت به معلم و بزرگداشت او به معنای واقعی کلمه، آثار بسیار مثبتی را در فرهنگ جامعه و تعلیم و تربیت باقی می‌گذارد. (۱۲/۰۲/۱۳۷۰ بیانات در دیدار معلمان نمونه‌ی کشور).

"دانشگاه فرهنگیان را مسئولین جدّی بگیرند؛ دانشگاه فرهنگیان را - که تولید کننده‌ی معلّم است - جدّی بگیرند؛ هر چه میتوانند برای این سرمایه گذاری کنند؛ به یک لحاظ، اهمّیت این دانشگاه از همه‌ی دانشگاههای دیگر بیشتر است.".

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

دیدار معلمان و فرهنگیان در تاریخ ۱۷/۰۲/۱۳۹۶ و دیدار با دانشجویان، معلمان و اساتید دانشگاه فرهنگیان در تاریخ (۱۹/۰۲/۱۳۹۷)

بحث و نتیجه گیری:

همانطور که میدانیم تمام نظامهای سیاسی دنیا برای ایجاد تغییر و تحولات متناسب با اهداف آن سازمان، خود را ملزم می داند که شرایط مناسبی ایجاد کند که بتواند به این مهم دست پیدا کند، نظام تعلیم و تربیت هر کشوری به عنوان مادر و سازنده سایر نهادها نقش بسیار موثری در این زمینه خواهد داشت.

صاحب نظران هر کشور نیز باتکیه به قوانین و ارزشهای آن جامعه ایده های نظری و عملی خود را ارائه می دهند در این مقاله به بررسی نظرات و دیدگاه های رهبر معظم انقلاب به عنوان سکandar نظام، پرداخته شده است که حاصل مطالعات به نتایج زیر منتج می گردد:

- برای ایجاد تحول در نظام تعلیم و تربیت، توجه به زیرساختهای نظام بسیار حائز اهمیت می باشد. تحول اساسی و بنیادی نیازمند برنامه ریزی، شناخت و آگاهی است و به همان نسبت پیچیده و لازمه آن تغییر در ساختار است که منظور تغییر استراتژی مورد استفاده در سیستم، ساخت تشکیلاتی، نوع تکنولوژی، سیستم اطلاعاتی و شیوه تصمیم گیری و الگوی استفاده از منابع انسانی، کیفیت رفتار انسانی، کیفیت عملکرد یادگیری و محیط آن، سیر اطلاعات و نحوه ارتباطات در تصمیم گیری و همکاری در سیستم است.

- موضوع دوم و حاصل از این پژوهش تاکید بر نظام شایسته سالار می باشد که رهبر معظم انقلاب نیز تاکید بسیاری بر این موضوع داشته اند.

- حفظ حرمت انسانها و توجه به شخصیت معلم و متعلم می تواند انگیزه پیشرفت و تحول را برای فراگیر و معلم فراهم نماید، براساس این موضوع حفظ حرمت معلم چه از طریق مسایل اجتماعی یا اقتصادی و علمی می تواند بسیار موثر واقع شود.

- در پایان هم به نقش محوری دانشگاه و بخصوص دانشگاه فرهنگیان بعنوان مرجع اصلی تربیت معلمان در تراز جمهوری اسلامی برای ایجاد تحولات مثبت تاکید بسیاری شده است حضور رهبر معظم انقلاب در جمع دانشگاهیان دانشگاه فرهنگیان نقطه عطفی برای توجه و تذکر اهمیت دانشگاه به عنوان مرجع انسان سازی توجه خاصی شده است.

جمع بندی:

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

در دنیای امروز که دنیای تحول و تغییرات سریع و لحظه ای است و تمام سازمانها و نهادها تحت تاثیر اندیشه های نوین قرار می گیرند، توجه به اندیشه های متفکران و سیاستمداران برای دور نماندن از قافله ی پیشرفت و ترقی همه جانبه علم و اندیشه می باشد.

دین اسلام که با کلمه اقرار شروع شناخت و تثبیت خود را آغاز نموده است، تاکید بسیار زیادی بر تفکر و تعقل نموده است هم چنانکه از آغاز صدر اسلام از رسول خدا تاکنون تمام اندیشمندان اسلامی بر تحقیق و تفکر تاکید داشته اند و این مهم را برای رسیدن به تحولات اساسی در زمینه های فرهنگی و اجتماعی و سیاسی و.. لازم می دانستند، در این راستا حضرت آیت الله خامنه ای بعنوان رهبر بزرگ انقلاب اسلامی هم با توجه به شرایط خاص جامعه اسلامی بر این امر مهم تاکیدات بسیاری داشته اند و اساسی ترین نقش تحولات همه نهادها را متکی بر تحول اساسی در نظام تعلیم و تربیت داشته اند. تاکیداتی مبنی بر اصلاح اساسی ساختار نظام تعلیم و تربیت، انتصاب شایسته معلمان و سنگرداران آموزش و پرورش، توجه به نسل جوان به عنوان سکان داران آینده جامعه و به روز بودن مطالب علمی و آموزشی و توجه اساسی بر نقش دانشگاه فرهنگیان بعنوان یگانه مرجع تربیت کننده معلمان آینده بر اساس اهداف نظام تعلیم و تربیت و تربیت معلم در تراز جمهوری اسلامی، داشته اند و در شرایط مختلف به موارد فوق تاکید زیادی داشته اند. این مقاله با توجه به بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در تاکید بر تحولات تعلیم و تربیت نگاشته شده است.

منابع:

۱. موسسه حقوقی سروش نافعان دادمان (۱۳۹۲) سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور، برگرفته از سایت:

<https://dad-man.ir/%D8%B3%DB%8C%D8%A7%D8%B3%D8%AA-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%DA%A9%D9%84%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%AC%D8%A7%D8%AF-%D8%AA%D8%AD%D9%88%D9%84-%D8%AF%D8%B1-%D9%86%D8%B8%D8%A7%D9%85-%D8%A2%D9%85%D9%88%D8%B2%D8%B4-%D9%88>

۲. پایگاه اطلاع رسانی KHAMENEI.IR، تحول در نظام آموزش و پرورش در کلام آیت الله خامنه ای، چاپ نشده

۳. منظر گاه مدیریتش تعلیم و تربیت فرهنگ یار، تعلیم و تربیت در سخنان مقام معظم رهبری

۴. خبرگزاری دانشجویان ایران ایسنا (۱۴۰۰)، ۷ الزام برای تحول در نظام آموزش و پرورش،

برگرفته از سایت: <https://www.isna.ir/amp/1400070301384>

Development of Education in Regard of Ayatollah Khamenei's Thought

۵. پایگاه اطلاع رسانی KHAMENEI.IR (۱۳۹۳)، بیانات در دیدار با معلمان و فرهنگیان سراسر کشور، برگرفته از سایت:

<https://farsi.khamenei.ir/newspart-index?tid=1783>

۶. پایگاه اطلاع رسانی KHAMENEI.IR (۱۳۹۷)، بیانات در دیدار با مجلس خبرگان رهبری، برگرفته از سایت "

<https://farsi.khamenei.ir/newspart-index-old?tid=5363#69552>

۷. پایگاه اطلاع رسانی KHAMENEI.IR (۱۴۰۱)، بیانات در دیدار معلمان، برگرفته از سایت:

<https://farsi.khamenei.ir/newspart-index?tid=6545>

۸. پایگاه اطلاع رسانی KHAMENEI.IR (۱۳۹۳)، بیانات در دیدار اساتید دانشگاه، برگرفته از سایت:

<https://farsi.khamenei.ir/newspart-index-old?tid=1895#53079>

۹. پایگاه اطلاع رسانی KHAMENEI.IR (۱۳۹۷)، بیانات در دانشگاه فرهنگیان، برگرفته از سایت:

<https://farsi.khamenei.ir/newspart-index-old?tid=25940&npt=12#88720>

۱۰. پایگاه اطلاع رسانی KHAMENEI.IR (۱۳۹۹)، ۲۰ جمله از رهبر انقلاب درباره معلمان، برگرفته از سایت:

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=45487>

۱۱. خبرگزاری فارس (۱۳۹۴)، جایگاه تعلیم و تربیت از منظر مقام معظم رهبری، برگرفته از سایت:

<https://www.farsnews.ir/news/13940725001343/>

۱۲. منظرگاه مدیریتی تعلیم و تربیت فرهنگ یار، تعلیم و تربیت از دیدگاه مقام معظم رهبری، برگرفته از سایت:

<http://noahmadi3.blogfa.com/post/263>

۱۳. شوبکلای، احمد (۱۳۹۰)، تعلیم و تربیت از دیدگاه مقام معظم رهبری، برگرفته از سایت:

<http://shobkalayi.blogfa.com/post/231>